

Udskriftsdato: 19. december 2025

BEK nr 1127 af 24/06/2022 (Gældende)

Bekendtgørelse om specialuddannelse til sundhedsplejerske

Ministerium: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Journalnummer: Sundhedsmin.,
Sundhedsstyrelsen, j.nr. 06-0300-19

Bekendtgørelse om specialuddannelse til sundhedsplejerske

I medfør af § 16, stk. 1 og 3 i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 731 af 8. juli 2019, og efter forhandling med uddannelses- og forskningsministeren fastsættes efter bemyndigelse:

Kapitel 1

Formål

§ 1. Formålet med specialuddannelsen til sundhedsplejerske er, at sygeplejersken udvider sin faglige kompetence med henblik på at varetage funktionsområdet for en sundhedsplejerske, som det fremgår af sundhedslovens kapitel 36, Forebyggende sundhedsydelser til børn og unge, jf. lovbekendtgørelse nr. 210 af 27. januar 2022, bekendtgørelse nr. 1344 af 3. december 2010 om forebyggende sundhedsydelser til børn og unge samt Sundhedsstyrelsens vejledning på området.

Kapitel 2

Sundhedsplejerskens ansvars- og funktionsområde

§ 2. Sundhedsplejersken er ansvarlig for sin virksomhedsudøvelse i henhold til sin autorisation som sygeplejerske, jf. lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.

Stk. 2. Funktionsområdet for en sundhedsplejerske omfatter vejledning, individuel støtte og rådgivning til gravide, spæd- og småbørnsforældre, børn og unge i den undervisningspligtige alder, deres forældre samt gruppeaktiviteter for samme, herunder:

- 1) Sundhedspleje til alle nyfødte i relation til barselsperioden, herunder medvirken til at fremme modrens evne til og mulighed for at amme.
- 2) Funktionsundersøgelser og regelmæssig kontakt med spæd- og småbørnsfamilier, herunder støtte til familiedannelse og tilknytning mellem barn og forældre.
- 3) Funktionsundersøgelser og regelmæssig kontakt med børn i den undervisningspligtige alder samt deres forældre, herunder gennemførelse af de lovpligtige ind- og udskolingsundersøgelser – efter kommunalbestyrelsens beslutning.
- 4) Tidlig indsats i form af støtte, udredning og opfølgning til børn, unge og familier i udsatte og sårbare positioner, herunder tværsektorielt og tværfagligt samarbejde med den kommunalt ansatte læge samt andre relevante samarbejdspartnere.
- 5) Konsulentbistand til dagtilbud og skoler.
- 6) Sundhedsfremmende og forebyggende aktiviteter i lokalsamfundet.
- 7) Kvalitetssikring og -udvikling af sundhedsfaglige ydelser i den kommunale sundhedstjeneste, herunder bidrag til udarbejdelse og implementering af sundhedsaftaler og sundhedspolitikker.
- 8) Generel forebyggelse og sundhedsfremme i forhold til børn/unge og deres forældre.

Kapitel 3

Adgangsbetingelser og uddannelsen

§ 3. Adgang til specialuddannelsen har ansøgere, der opfylder følgende betingelser:

- 1) Bestået dansk eller udenlandsk sygeplejerskeeksamen på bachelorniveau eller anden dansk eller udenlandsk sygeplejerskeeksamen samt et modul i en diplomuddannelse i videnskabsteori og -metode eller tilsvarende.
- 2) Dansk autorisation som sygeplejerske.
- 3) Klinisk erfaring som sygeplejerske svarende til mindst 3 års ansættelse på minimum 32 timer/uge, inden for to af følgende områder. Heraf mindst et ansættelsesforhold af 12 måneders varighed samt et ansættelsesforhold af mindst 6 måneders varighed:

- a) barselspleje,
 - b) neonatologi,
 - c) pædiatri,
 - d) børnepsykiatri, eller
 - e) hjemmesygepleje.
- 4) Skriftlig ansættelsesaftale med en kommune, (for Færøerne og Grønland gælder ansættelse under statslige myndigheder) omfattende systematisk, superviseret og vejledt klinisk uddannelse af et samlet omfang på 6 måneder.

§ 4. Uddannelsen ligger på niveau 6 i den Europæiske Kvalifikationsramme for livslang læring og svarer til 90 ECTS point svarende til 1,5 års fuldtidsstudium. Teoriundervisning omfatter 1 år svarende til 60 ECTS- point og den kliniske uddannelse omfatter ½ år svarende til 30 ECTS- point.

Stk. 2. Uddannelsen skal være afsluttet inden for 6 år efter påbegyndelsen.

Stk. 3. Institutionen kan, hvor usædvanlige forhold foreligger, give dispensation til forlængelse af uddannelsen.

Tilrettelæggelse og indhold

§ 5. Uddannelsens vidensgrundlag er professions-, udviklingsbaseret og forskningstilknyttet og base-res på nyeste teorier og forskningsresultater fra sundhedsvidenskab, humanvidenskab og samfundsvidenskab. Uddannelsen inddeles i følgende tre afsnit, der er underinddelt i 5 perioder omfattende 3 perioder teoretisk undervisning og 2 perioder klinisk uddannelse og gennemføres i nævnte rækkefølge med udgangspunkt i de vejledende målbeskrivelser i bilag 1. Indhold for de 3 afsnit:

- 1) Fokus på organisering af den kommunale sundhedspleje og dens funktion og opgaver, samt den gældende lovgivning. Derudover fokus på sundhed og trivsel og generelle sundhedsfremmende og forebyggende teorier og metoder til gravide, nyfødte, spæd- og småbørn samt børn og unge i den undervisningspligtige alder samt deres forældre.
- 2) Fokus på gravide, nyfødte, spæd- og småbørn samt børn og unge i den undervisningspligtige alder og deres familier i sårbare og udsatte positioner. Herunder risikofaktorer, udsathed, mistrivsel og specifikke sundhedsfremmende og forebyggende teorier og metoder og det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde omkring målgruppen. Desuden fokus på konsulentbistand til dagtilbud og skoler.
- 3) Fokus på sundhedsplejerskefunktionen på såvel individ-, gruppe- som på lokalsamfundsniveau i relation til forskning og udvikling, dokumentation og evaluering, kvalitets- og metodeudvikling. Organisation og sammenhæng mellem de politiske niveauer.

§ 6. Teoriundervisningen foregår ved professionshøjskoler.

§ 7. Den kliniske uddannelse foregår med udgangspunkt i den pågældende sygeplejerskes ansættelsessted (klinisk uddannelsessted).

Stk. 2. Det kliniske uddannelsessted fastlægger i samarbejde med sygeplejersken program for den kliniske uddannelse, herunder aftale om løbende evaluering. Programmet skal sikre opfyldelse af målene for uddannelsesperioden i uddannelsesordningen.

Stk. 3. Lederen af den kommunale sundhedstjeneste udpeger en uddannelsesansvarlig sundhedsplejerske, der yder supervision og vejledning i udførelse af sundhedspleje og løbende evaluering.

Meritoverførsel

§ 8. Uddannelsesinstitutionen kan efter en individuel vurdering fritage en sygeplejerske for dele af uddannelsen, (merit) på baggrund af dokumenteret anden relevant uddannelse.

Stk. 2. Merit skal ansøges skriftligt forud for uddannelsens påbegyndelse.

Stk. 3. Ansøgninger om anerkendelse som specialsygeplejerske fra ansøgere fra EU/EØS lande behandles efter reglerne i EU Direktiv 2005/36/EF (Anerkendelsesdirektivet), jf. bilag 4.

Kapitel 4

Bedømmelse m.v.

§ 9. Alle teoriperioder afsluttes med en eksamen, der skal bestås.

Stk. 2. Eksamensform fastsættes i uddannelsesordningen, jf. dog § 11 om afsluttende eksamen.

Stk. 3. I øvrigt gælder reglerne for bekendtgørelse om eksamener og prøver ved professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser.

§ 10. De kliniske perioder skal bestås. Ved afslutning af hver klinisk periode afgiver den klinisk uddannelsesansvarlige en skriftlig udtalelse til uddannelsesinstitutionen, om målene for uddannelsesperioden er opnået. På baggrund af udtalelsen bedømmer uddannelsesinstitutionen den kliniske periode som bestået eller ikke-bestået.

Afsluttende eksamen

§ 11. De kliniske perioder skal bestås inden indstilling til den afsluttende eksamen. Den afsluttende eksamen skal tage udgangspunkt i en teoretisk eller praktisk problemstilling relevant for sundhedsplejerskens funktionsområde. Eksamen omfatter udarbejdelse af en skriftlig opgave, der danner grundlag for en individuel bedømmelse.

Stk. 2. Eksamenen bedømmes efter 7-trins skalaen ved ekstern censur efter reglerne i Uddannelses- og Forskningsministeriets bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelse på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen).

Re- og sygeeksamen

§ 12. Sygeplejersken kan indstille sig til eksamenerne 3 gange.

Stk. 2. Sygeeksamen tilbydes, såfremt der foreligger rettidig dokumentation for sygemelding i form af lægeerklæring eller anden relevant dokumentation.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionerne kan dispensere fra stk. 1, såfremt der foreligger særlige forhold.

Bevis og titel

§ 13. Uddannelsesinstitutionen udsteder et af Sundhedsstyrelsen godkendt uddannelsesbevis for uddannelsens gennemførelse. Uddannelsens omfang af teori og klinisk uddannelse samt de opnåede resultater anføres i beviset.

Stk. 2. Den, der har gennemført specialuddannelsen, gives betegnelsen Sundhedsplejerske. Den engelske titel er Health Visitor.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen fører fortegnelse over de til uddannelsen optagne sygeplejersker og register over udstedte beviser. Uddannelsesinstitutionen orienterer Styrelsen for Patientsikkerhed om, hvilke sygeplejersker der har gennemført Specialuddannelsen til sundhedsplejerske.

Stk. 4. Styrelsen for Patientsikkerhed fører register over sygeplejersker, der har gennemført specialuddannelsen.

Kapitel 5

Uddannelsesansvar og uddannelsesstruktur

§ 14. Specialuddannelsen udbydes af Professionshøjskolerne. Udbyderen af specialuddannelsen er ansvarlig for uddannelsen i sin helhed.

Stk. 2. Den teoretiske uddannelse skal tilbydes mindst 2 steder i landet.

Stk. 3. Den kliniske uddannelse varetages af kommunerne i henhold til retningslinjer fastsat i uddannelsesordningen.

Stk. 4. Udbyderne af uddannelsen udarbejder en landsdækkende uddannelsesordning for specialuddannelsen. I uddannelsesordningen fastsættes i overensstemmelse med reglerne i denne bekendtgørelse nærmere regler om:

- 1) Uddannelsens tilrettelæggelse i teoretiske og kliniske uddannelsesperioder.
- 2) Mål for de enkelte uddannelsesafsnit, såvel for den teoretiske som for den kliniske uddannelse.
- 3) Oversigt over fagfordeling i teoriperioderne.
- 4) Plan for afvikling af eksamener (tidspunkt, form, vilkår, sygeeksamen m.v.).
- 5) Krav til medvirkende kliniske uddannelsessteder, herunder krav til uddannelsesansvarlige og kliniske vejledere.
- 6) Krav til undervisere.
- 7) Vejledning om behandling af eksamensklager.

Stk. 5. Uddannelsesordningen indstilles af specialuddannelsesrådet, jf. § 16, til Sundhedsstyrelsens godkendelse.

§ 15. Udgifterne til den teoretiske del af specialuddannelsen afholdes af staten. Staten indgår aftale herom med udbyderen af uddannelsen. Udgifterne ved gennemførelse af den kliniske del af specialuddannelsen afholdes af kommunerne.

Kapitel 6

Specialuddannelsesrådet

§ 16. Til uddannelsen er knyttet et specialuddannelsesråd med et ulige antal medlemmer dog højst 13, sammensat af repræsentanter fra de ansættende myndigheder og personer med viden inden for sundhedsplejen. Rådets opgaver og sammensætning fremgår af bilag 2 og bilag 3.

Kapitel 7

Klageadgang og tilsyn

§ 17. Klager over forhold ved eksamen indgives individuelt af sygeplejersken til uddannelsesinstitutionen. Klagen skal være skriftlig og begrundet. Klager behandles af uddannelsesinstitutionen efter gældende eksamensbekendtgørelse.

§ 18. Klager over afgørelser truffet af uddannelsesinstitutionen, herunder klage over de skriftlige vurderinger, teoretisk prøve og den afsluttende prøve, kan indbringes for Specialuddannelsesrådet senest 2 uger efter, at klageren er gjort bekendt med afgørelsen.

§ 19. Klager over afgørelser truffet af Specialuddannelsesrådet kan indbringes for Sundhedsstyrelsen senest 2 uger efter, at klageren er gjort bekendt med afgørelsen. Sundhedsstyrelsens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 20. Sundhedsstyrelsen fører tilsyn med tilrettelæggelsen og gennemførelsen af specialuddannelsen.

Stk. 2. Sundhedsstyrelsen kan som tilsynsmyndighed anmode Specialuddannelsesrådet og de godkendte censorer, som er med til bedømmelsen af den skriftlige afsluttende prøve, om oplysninger om uddannelsesvirksomheden.

Kapitel 8

Ikrafttrædelse og overgangsbestemmelse

§ 21. Bekendtgørelsen træder i kraft den 12. juli 2022.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 22 af 11. januar 2022 om specialuddannelse til sundhedsplejerske ophæves.

Stk. 3. Sygeplejersker, der er påbegyndt specialuddannelsen før 1. januar 2022, kan færdiggøre uddannelsen efter bekendtgørelse nr. 680 af 21. juni 2011 om specialuddannelse til sundhedsplejerske indtil 31. august 2022.

Sundhedsstyrelsen, den 24. juni 2022

SØREN BROSTRØM

/ Steen Dalsgård Jespersen

Overordnede mål for specialuddannelsen til sundhedsplejerske

Læringsudbytte

Viden

- Har viden og indsigt inden for sundhedsplejen og dens målgruppe.
- Kan forstå og reflektere over teorier, metode og praksis.
- kan vurdere og analysere komplekse sundhedsplejefaglige problemstillinger med anvendelse af relevant viden, herunder kritisk brug af udviklings- og forskningsresultater.

Færdigheder

- Kan anvende sundhedsplejefaglige metoder og redskaber i funktionen som sundhedsplejerske.
- Kan vurdere teoretiske og praktiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante løsningsmodeller.
- Kan formidle faglige problemstillinger og løsningsmodeller til målgruppen, kollegaer og samarbejdspartnere.

Kompetencer

- Besidder sundhedsplejefaglige kompetencer til at håndtere komplekse og udviklingsorienterede opgaver i sundhedsplejen.
- Kan selvstændigt indgå i fagligt og tværprofessionelt samarbejde med en professionel tilgang.
- Kan identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige læringsmiljøer.
- Kan bidrage til kvalitetsudvikling i klinikken/sundhedsplejen med et særligt fokus på forankring og implementering af nyeste viden og patientsikkerhed.

Specialuddannelsesrådets opgaver

Specialuddannelsesrådet har følgende opgaver:

- 1) Ansvar for at uddannelsen gennemføres i henhold til den godkendte uddannelsesordning.
- 2) Indstilling af den af uddannelsesinstitutionerne udarbejdede landsdækkende uddannelsesordning, til Sundhedsstyrelsens godkendelse.
- 3) Godkendelse af de kliniske uddannelsessteder.
- 4) Udfærdigelse af standardaftale om klinisk uddannelse.
- 5) Beskrivelse af krav til de kliniske vejledere.
- 6) Etablering og koordinering af censorvirksomhed og beskikkelse af censorer.
- 7) Løbende vurdering af behovet for sygeplejersker med specialuddannelsen.
- 8) Medvirke til koordinering af det samlede antal uddannelsespladser.
- 9) Ad hoc nedsættelse af ankenævn til behandling af klager, herunder over eksamen.
- 10) Vurdering af udenlandske uddannelser med henblik på tilladelse til funktion som sundhedsplejerske.
- 11) Løbende evaluering og kvalitetssikring af uddannelsen.
- 12) Specialuddannelsesrådet kan ikke tage stilling til uddannelsesstedets drift og virksomhed. Rådet kan indkalde særlige sagkyndige til belysning af specielle problemstillinger.
- 13) Justering af bekendtgørelsen, når rådet finder det påkrævet.

Specialuddannelsesrådets sammensætning

Specialuddannelsesrådets sammensætning:

1 Repræsentant fra KL.

repræsentant fra kommunerne.

1-2 repræsentanter for forening for ledere af sundhedsordninger for børn og unge i Danmark.

2-3 repræsentanter fra uddannelsesinstitutionerne.

2-3 repræsentanter for de kliniske uddannelsesansvarlige.

2 repræsentanter for de uddannelsessøgende.

1 repræsentant fra Sundhedsstyrelsen.

1 repræsentant fra Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker

EU Direktiv 2005/36/EF (anerkendelsesdirektivet)

Ansøgninger om anerkendelse til sundhedsplejerske fra ansøgere fra EU og EØS lande behandles efter artikel 10 – 14 i EU Direktiv 2005/36/EF (anerkendelsesdirektivet).

Behandling af sagen efter direktivets artikler 10-14 betyder bl.a., at når Specialuddannelsesrådet konstaterer nogle væsentlige forskelle mellem ansøgerens medbragte kvalifikationer og danske kvalifikationskrav til sundhedsplejerske, kan Specialuddannelsesrådet kræve, at ansøgeren gennemgår en prøvetid, som afsluttes med bedømmelsen, der ikke må overstige tre år, eller går op til en egnethedsprøve. Ovennævnte udligningsforanstaltninger, jf. direktivets artikel 14, stk. 1 anvendes under overholdelse af proportionalitetsprincippet. Indholdet og varigheden af disse udligningsforanstaltninger afgøres af Specialuddannelsesrådet. Det er op til ansøgeren frit at vælge mellem de to udligningsforanstaltninger.

Når Specialuddannelsesrådet vurderer ansøgerens kvalifikationer, er rådet også forpligtet til at tage ansøgerens relevante erhvervserfaring og eventuelle andre relevante kvalifikationer, som er opnået gennem livslang læring i en anden medlemsstat i EU, et EØS- land eller Schweiz i betragtning, da disse kvalifikationer kan have betydning for varigheden og indholdet af ovennævnte udligningsforanstaltninger.

Prøvetid og egnethedsprøve kan kræves af værtslandet, hvis den uddannelse, som ansøgeren har fået, omfatter fag eller discipliner, der er væsentlig forskellige fra dem, der er omfattet af uddannelsen i værtslandet og/eller erhvervet i værtslandet omfatter en eller flere aktiviteter, der ikke forekommer i ansøgerens erhvervsudøvelse i hjemlandet, jf. direktivets artikel 14, stk. 1.

Begrebet ”fag eller discipliner, som er væsentlig forskellige” er defineret i direktivets artikel 14, stk. 4.

Specialuddannelsesrådet skal sikre, at ansøgeren har mulighed for at tage den eventuelt valgte egnethedsprøve senest seks måneder efter den oprindelige beslutning om at underlægge ansøgeren en egnethedsprøve, jf. direktivets artikel 14, stk. 6.